

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH
INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIKI
DZIEJÓW SPOŁECZNYCH
I GOSPODARCZYCH

ZAŁOŻONE PRZEZ
FRANCISZKA BUJAKA I JANA RUTKOWSKIEGO

TOM LXXXV – ZA ROK 2023

POZNAŃ–WARSZAWA 2023

**ROCZNIKI
DZIEJÓW SPOŁECZNYCH
I GOSPODARCZYCH**

THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT OF THE ARTS AND SCIENCES
SECTION OF HISTORY AND SOCIAL SCIENCES
IN CO-OPERATION WITH
THE INSTITUTE OF HISTORY POLISH ACADEMY OF SCIENCES

**SOCIAL AND ECONOMIC
HISTORY ANNALS**

ESTABLISHED BY
FRANCISZEK BUJAK AND JAN RUTKOWSKI

VOL. LXXXV

POZNAŃ–WARSZAWA 2023

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
WYDZIAŁ HISTORII I NAUK SPOŁECZNYCH

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIKI
DZIEJÓW SPOŁECZNYCH
I GOSPODARCZYCH

ZAŁOŻONE PRZEZ
FRANCISZKA BUJAKA I JANA RUTKOWSKIEGO

TOM LXXXV

Redaktor/Editor-in-Chief
Dariusz Jarosz

POZNAŃ–WARSZAWA 2023

POZNAŃSKIE TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
THE POZNAŃ SOCIETY FOR THE ADVANCEMENT OF THE ARTS AND SCIENCES

GLÓWNY REDAKTOR WYDAWNICTW PTPN / DIRECTOR OF THE PUBLISHING HOUSE
Jakub Kępiński

INSTYTUT HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA POLSKIEJ AKADEMII NAUK
THE TADEUSZ MANTEUFFEL INSTITUTE OF HISTORY POLISH ACADEMY OF SCIENCES

KIEROWNICZKA DZIAŁU WYDAWNICZEGO IHPAN /
CHAIRWOMAN OF THE PUBLISHING DEPARTMENT
Katarzyna A. Chmielewska

RADA REDAKCYJNA / EDITORIAL BOARD

Andrzej Chwalba (Instytut Historii UJ), Jarosław Hrycak (Lviv University), Krzysztof Mikulski (Instytut Historii i Archiwistyki UMK), Jerzy Strzelczyk (Instytut Historii UAM), Philipp Ther (Universität Wien), Jan Luiten van Zanden (Utrecht University)

KOMITET REDAKCYJNY / EDITORIAL COMMITTEE

Paweł Grata (Instytut Historii Uniwersytetu Rzeszowskiego; XX w.), Piotr Guzowski (zastępca redaktora; Wydział Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu w Białymstoku; średniowiecze), Dariusz Jarosz (redaktor; IH PAN; XX w.), Padraic Kenney (Indiana University, XX w.), Elżbieta Kościak (Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego; XIX–XX w., demografia historyczna), Cezary Kukło (redaktor statystyczny; Wydział Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu w Białymstoku; nowożytność, demografia historyczna), Krzysztof A. Makowski (Instytut Historii UAM; XIX w.), Włodzimierz Mędrzecki (IH PAN; XX w.), Natalia Jarska (sekretarz redakcji; IH PAN; XX w.), Rafał Brodacki (asystent sekretarza redakcji)

Adres Redakcji/Address of Editor-in-Chief

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa
tel. (48 22) 831 02 61, fax (48 22) 831 36 42
e-mail: rdsg@ihpan.edu.pl

Redakcja i korekta tekstów w j. polskim
Jolanta Rudzińska

Redakcja i korekta tekstów w j. angielskim
Grażyna Waluga

Czasopismo recenzowane

Wersja elektroniczna jest wersją referencyjną czasopisma
Tomy w formacie pdf znajdują się na stronie internetowej: www.rdsg-ihpan.edu.pl;
ponadto angielskie streszczenia są zamieszczane na stronie "The Central European Journal of Social Sciences and Humanities" (<http://cejsh.icm.edu.pl>)

Copyright © by Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Poznań 2023
Copyright © by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2023

eISSN 2450-8470

pISSN 0080-3634

Printed in Poland

nakład 150 egz., wydanie I
Poznań–Warszawa 2023

Wylączny dystrybutor
Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
dystrybucja@ptpn.poznan.pl

SPIS TREŚCI (CONTENTS)

ARTYKUŁY (ARTICLES)

- Tetiana Hoshko, *The influence of Renaissance humanism on the legal ideas of townspeople in the Ruthenian lands of Crown Poland between the fifteenth and the first half of the seventeenth century*. 7
- Julia Możdżeń, *Statut cechu piwowarskiego Starego Miasta Torunia z 1521 roku na tle rozwoju ustawodawstwa wewnątrzmięjskiego* 47
(The 1521 statute of the brewers' guild of Toruń Old Town against the background of the development of internal municipal legislation). 80
- Jakub Wysmulek, *Struktura gospodarstw domowych w Warszawie i Lwowie w połowie XVII wieku. Wpływ indywidualnej pozycji społeczno-majątkowej*. 83
(Household structure in Warsaw and Lviv in the mid-seventeenth century. The impact of individual social and material position). 123
- Piotr Kołpak, *Między ideałem a rzeczywistością. Prawny i społeczny model wójta w teorii i praktyce na Pogórzu Karpackim od XVI do XVIII wieku* 125
(Between ideal and reality. The legal and social model of village head in theory and practice in the Carpathian Foothills region from the sixteenth to the eighteenth century). . . 152
- Patryk Kuc, *Elity w społeczności chłopskiej starostwa krzeczowskiego w XVIII wieku* . . 155
(Elites in the peasant community of the Krzeczów eldership in the eighteenth century) . . 179
- Piotr Z. Pomianowski, *Własność podzielona w stosunkach wiejskich Księstwa Warszawskiego i Królestwa Kongresowego (do uwłaszczenia) w świetle akt notarialnych*. 181
(Divided ownership in rural relations of the Duchy of Warsaw and the Congress Kingdom (until the land ownership reform) in the light of notarial records) 199
- Małgorzata Przeniosło, Marek Przeniosło, *Profesorowie ekonomii i nauk pokrewnych na uniwersytetach II Rzeczypospolitej* 201
(Professors of economics and related sciences at the universities in the Second Republic of Poland). 224
- Marcin Wroński, *Elita majątkowa Warszawy lat siedemdziesiątych XX wieku* 227
(The wealth elite of Warsaw in the 1970s) 247
- Piotr Franaszek, Damian Bębnowski, *Udział polskich delegacji w Światowych Kongresach Historii Gospodarczej w latach 1990–2022* 249
(Participation of Polish delegations in the World Congresses of Economic History 1990–2022). 272

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE
(ARTICLES REVIEWS AND REVIEWS)

Piotr Cichoracki, <i>Polemicznie o poleskich mirażach. Uwagi na kanwie książki Sławomira Łotysza</i>	275
(Polemically on Polesie mirages. Notes on the book by Sławomir Łotysz)	291
Paweł Grata, <i>Włodzimierza Mędrzeckiego wizja Drugiej II Rzeczypospolitej, czyli o książce „Odzyskany śmietnik. Jak radziliśmy sobie z niepodległością w II Rzeczypospolitej”, Wydawnictwo Literackie, Warszawa 2022, ss. 487</i>	293
(Włodzimierz Mędrzecki's vision of the Second Republic of Poland, i.e. about the book <i>Odzyskany śmietnik. Jak radziliśmy sobie z niepodległością w II Rzeczypospolitej</i> [Regained rubbish dump. How we coped with independence in the Second Republic of Poland], Warsaw: Wydawnictwo Literackie, 2022, 487 pp.)	308
<i>Українські жертви Холмицини та південного Підляшшя у 1939–1944 рр.</i> , przyg. do dr. I. Галагіда, М. Іваник, Львів 2021 (Oksana Kaliszczuk)	311
Monika Milewska, <i>Ślepa kuchnia. Jedzenie i ideologia w PRL</i> , Warszawa 2021 (Dariusz Jarosz)	318
LISTA RECENZENTÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z RDSG (COLLABORATING REVIEWERS)	329
WYKAZ SKRÓTÓW (LIST OF ABBREVIATIONS)	331

LISTA RECENZENTÓW WSPÓŁPRACUJĄCYCH Z RDSG

- Boroda Krzysztof – WHiSM, Uniwersytet w Białymstoku, średniowiecze
Buko Andrzej – IAE PAN, archeologia
Caban Wiesław – IH UJK, XIX w.
Chumiński Jędrzej – Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, historia PRL
Datner Helena – ŻIH, XIX–XX w., historia Żydów
Drozdowski Marian – IH UAM, Akademia Pomorska w Słupsku, historia nowożytna
Epsztein Tadeusz – IH PAN, XIX w.
Fihel Agnieszka – WNE UW, demografia historyczna
Franaszek Piotr – IH UJ, XIX w.
Główka Dariusz – IAE PAN, historia nowożytna
Hałagida Igor – IH UG, historia społeczna
Janicki Tadeusz – IH UAM, XX w.
Janowski Maciej – IH PAN, XIX w.
Jurkiewicz Jan – IH UAM, XX w.
Kaliński Janusz – SGH, historia PRL
Kąkolewski Igor – Centrum Badań Historycznych w Berlinie, historia nowożytna
Kizik Edmund – IH UG, historia nowożytna
Kochanowski Jerzy – IH UW, historia PRL
Kofman Jan – Uniwersytet w Białymstoku, ISP PAN, historia okresu międzywojennego
Kołodziejczyk Dariusz – IH UW, historia nowożytna
Kopczyński Michał – IH UW, Muzeum Historii Polski, historia nowożytna
Kowal Stefan – IH UAM, XX w.
Kriegseisen Wojciech – IH PAN, historia nowożytna

- Landau-Czajka Anna – IH PAN, SGGW, XIX–XX w.
Leszczyńska Cecylia – WNE UW, historia II RP
Manikowska Halina – IH PAN, średniowiecze
Molik Witold – IH UAM, XIX w.
Radosław Poniak – WHiSM, Uniwersytet w Białymstoku, średniowiecze
Przeniosło Marek – IH UJK, historia I wojny światowej
Słoń Marek – IH PAN, średniowiecze
Stola Dariusz – ISP PAN, Collegium Civitas, historia PRL
Tymiński Maciej – WNE UW, historia PRL
Wiślicz Tomasz – IH PAN, historia nowożytna
Zaremska Hanna – IH PAN, średniowiecze, historia Żydów
Zasztowt Leszek – IHN PAN, historia nauki

WYKAZ SKRÓTÓW

Wydawnictwa źródłowe

AGZ	– <i>Akta grodzkie i ziemskie</i>
KDMaz.	– <i>Kodeks dyplomatyczny Księstwa Mazowieckiego</i> , wyd. J.T. Lubomirski
KDMłp.	– <i>Kodeks dyplomatyczny Małopolski</i>
KDP	– <i>Kodeks dyplomatyczny Polski</i>
KDŚl.	– <i>Kodeks dyplomatyczny Śląska</i>
KDW	– <i>Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski</i> , t. 1–5, wyd. I. Zakrzewski, F. Piekosiński, od t. 6, wyd. A. Gašiorowski [i in.]
MPH	– <i>Monumenta Poloniae historica</i>
MPH s.n.	– <i>Monumenta Poloniae historica</i> , series nova
MRPS	– <i>Matricularum Regni Poloniae summaria</i>
PU	– <i>Pommerellisches Urkundenbuch</i>
PrU	– <i>Preussisches Urkundenbuch</i>
VC	– <i>Volumina Constitutionum</i>
VL	– <i>Volumina legum</i>
ZDM	– <i>Zbiór dokumentów małopolskich</i>

Czasopisma i wydawnictwa seryjne

Annales H.S.S.	– „Annales. Histoire, Sciences Sociales”
CPH	– „Czasopismo Prawno-Historyczne”
Dz. U.	– Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
KH	– „Kwartalnik Historyczny”
KHKM	– „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
PH	– „Przegląd Historyczny”

-
PSB	– <i>Polski słownik biograficzny</i>
RAU hf	– Rozprawy Polskiej Akademii Umiejętności. Wydział Historyczno-Filozoficzny
RDSG	– „Roczniki Dziejów Społecznych i Gospodarczych”
SPPP	– Starodawne Prawa Polskiego Pomniki
St. Źródł.	– „Studia Źródłoznawcze”

Archiwa i biblioteki

AAN	– Archiwum Akt Nowych w Warszawie
AGAD	– Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie
ANK	– Archiwum Narodowe w Krakowie
AP	– Archiwum Państwowe
BCz	– Biblioteka Książąt Czartoryskich – Muzeum Narodowe w Krakowie
BJ	– Biblioteka Jagiellońska
BKórn	– Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk
BN	– Biblioteka Narodowa
BPAU i PAN Kr	– Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie
BUW	– Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie
ZNiO	– Zakład Narodowy im. Ossolińskich we Wrocławiu

9 770080 363302 3 5 >

ISSN 0080-3634